

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING

DETALJPLAN FÖR NORDVÄSTRA
MALMBERGET ETAPP 2
Välkommaskolan m.fl.

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING ENLIGT MILJÖBALKEN

Enligt Miljöbalken (6 kap 16 §) ska miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd beaktas innan detaljplan antas. När en detaljplan har antagits ska kommunen i särskild sammanställning redovisa:

1. Hur miljöaspekter har integrerats i planen.
2. Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samrådet har beaktats.
3. Skälen till att planen antagits i stället för de alternativ som har övervägts.
4. De åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planen medför.

Den särskilda sammanställningen ska vara tillgänglig för samrådskretsen.

SAMRÅD OCH GRANSKNING

Detaljplaneförslaget daterat 2017-09-14 har varit på *samrådsremiss under tiden 7 oktober till och med 29 oktober 2017*. Ett samrådsmöte hölls den 17 oktober i Vällkommaskolans aula. Utöver tjänstemän från Gällivare kommun, LKAB och konsult fanns sju närvarande.

Kungörelse har förts in i ortstidningarna NSD och Norrbottens Kuriren och anslagits på kommunens anslagstavla inför samråd. Handlingarna har skickats till samtliga sakägare samt berörda statliga och kommunala myndigheter för att samla in information, önskemål och synpunkter som berör planförslaget. Handlingarna har även funnits tillgängliga för allmänheten på samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen samt på kommunens hemsida (www.gallivare.se/detaljplan) under samrådstiden.

Rubricerad detaljplan med tillhörande handlingar har varit utställd *för granskning under tiden 12 oktober till och med 12 november 2020*. En underrättelse har anslagits på kommunens anslagstavla och funnits tillgänglig under granskningstiden på kommunens hemsida. Planhandlingarna har varit tillgängliga för granskning på samhällsbyggnadsförvaltningen i Gällivare, samt på kommunens hemsida www.gallivare.se/detaljplan.

Meddelande om var handlingarna finns tillgängliga och innehållet i underrättelsen har skickats till samtliga kända sakägare samt berörda statliga och kommunala myndigheter. Länsstyrelsen och Lantmäteriet har även fått planhandlingarna skickade till sig via mail.

Under planprocessen har synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen inkommit. Dessa har arbetats in i planbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivningen.

Då det skilde nästan tre år mellan detaljplanens samrådshandling och granskningshandling har planhandlingarna reviderats i många delar. Särskilt har stora förändringar skett i miljökonsekvensbeskrivningen såväl struktur som innehåll. Revideringarna utgår främst från det omfattande samrådsyttrande som inkom från Länsstyrelsen (enligt skrivelse 2017-11-01).

Redovisning av hur synpunkterna på miljökonsekvensbeskrivningen från samråd och granskning har beaktats och ändrats i samtliga planhandlingar har sammanfattats nedan:

- Ny information gällande utformning, innehåll, användning och tidplan för miljözon har adderats.
- Bedömning av *Riksintresse för kulturmiljö* har fördjupats med ny detaljerad information gällande konsekvenser på riksintresset. Bland annat separeras denna miljöeffekt från andra riksintressen för att tydliggöra bedömningen av miljökonsekvenserna för riksintresset för kulturmiljön endast.
- Detaljplanens konsekvenser för människors hälsa och säkerhet (sociala konsekvenser) har tydligare redogjorts.
- Bedömning och behandling av eventuella markföroreningar har förtydligats.

Redovisning av hur miljöaspekterna integrerats i planen sammanställs nedan.

RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖ

Inkomna synpunkter

Länsstyrelsen anser att hanteringen av riksintresset för kulturmiljö har förbisetts. Länsstyrelsen anser inte heller att dokumentation är ett tillräckligt verktyg för att beakta eller tillgodose riksintressets kulturmiljövärden, vilket presenterades som en generell åtgärd i samrådshandlingen.

Revideringar

Som miljöeffekt har *Riksintresse för kulturmiljö* separerats från andra riksintressen för att synliggöra detaljplanens konsekvenser för kulturmiljön.

Planhandlingar har reviderats genom mer utförliga förtydliganden hur riksintresset kommer gestaltas i den permanenta miljözonen enligt den utformningsplan som tagits fram (AFRY & Light Bureau 2020. *Utformningsplan för miljözoner Malmberget*).

Önskvärda skyddsåtgärder enligt mkb

I planområdet kommer två typer av miljözoner anläggas. Etableringen av en permanent miljözon, där dokumentation och gestaltning av den värdefulla kulturmiljö som finns på platsen kommer att ske, är ett sätt att minska den stora negativa påverkan som detaljplaneförslaget har på kulturmiljön.

Integrering i planen

Illustrationer och figurer har adderats i planbeskrivningen för att redovisa miljözonen som ett verktyg för att gestalta och bevara minnet av platsen och byggnaderna.

Uppföljning

Miljöaspekter som riksintresse för kulturmiljö är en faktor som följs upp i och med en etablering av miljözonen. I arbetet med miljözonens gestaltning är en utformningsplan framtagen (AFRY 2020). Detaljprojektering krävs för vissa delar av miljözonen.

Gällivare kommun, Länsstyrelsen och LKAB har tillsatt en grupp som arbetar för att bevara kulturhistoriskt värdefull bebyggelse från Malmberget. Leas kur samt byggnader från Svanparken är två bevarandevärda objekt som ska bevaras och flyttas.

SOCIALA ASPEKTER

Inkomna synpunkter

Länsstyrelsen ansåg att planhandlingarna behövde tydligare redogöra för detaljplanens konsekvenser för människors hälsa och säkerhet. Vidare ansåg Länsstyrelsen att detaljplanen bör redovisa konsekvenserna för de sociala aspekterna under genomförandetiden (rivning av byggnader samt etablering av miljözon på området).

Revideringar

I miljökonsekvensbeskrivningen behandlas konsekvenserna för sociala aspekter utifrån två perspektiv, i fråga om rekreation, stråk och mötesplatser samt om trygghet och tillgänglighet.

Önskvärda skyddsåtgärder enligt mkb

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen bidrar anläggandet av miljözon till att det finns utrymme för lek och rekreation för invånarna. Vidare ska miljözonen bidra till att de stråk som finns på platsen kan finnas kvar. Ur trygghet- och tillgänglighetssynpunkt kan anläggandet av en miljözon verka som ett fysiskt utrymme där människor som har en anknytning till Malmberget kan bearbeta och till viss del behandla den förändring som sker i samhället.

Integrering i planen

I planbeskrivningen redovisas likartad information som i miljökonsekvensbeskrivningen.

Uppföljning

Behandlingen av detaljplanens konsekvenser för de sociala aspekterna avses följas upp under genomförandetiden i och med etableringen av en miljözon.

MARKFÖRORENINGAR OCH STÖRNINGAR

Inkomna synpunkter

Länsstyrelsen menar att detaljplanen inte tar upp information gällande förekomsten av verksamheter inom planområdet som kan ha gett upphov till markföroreningar.

Även privatpersoner inkommer med yttranden som berör de störningar som kan komma att ske under genomförandetiden.

Revideringar

I miljökonsekvensbeskrivning revideras urvalet av miljöeffekterna. Bedömningen gjordes att samrådshandlingens miljöeffekter ”geoteknik, geohydrologi och föroreningar” är för omfattande och detaljrik för den aktuella detaljplanen. Miljöeffekten ”Föroreningar” kvarstod och en ny bedömning gjordes utav denna baserat på yttranden.

Önskvärda skyddsåtgärder enligt MKB

Enligt miljöbalken ska verksamhetsutövaren (i detta fall LKAB) åtgärda eventuella föroreningar när verksamheten är avvecklad genom marksanering till mindre känslig markanvändning. I samband med rivningslov kommer dessa områden undersökas ytterligare. Vid rivning och markarbeten på dessa platser ska åtgärder vidtas ifall förorenade massor behöver tas om hand.

Under rivningsarbetet kommer gatunätet att trafikeras av tung trafik. I och med detta är det viktigt att säkerställa säker passage och trafikmiljö för människor som rör sig kring området.

Integrering i planen

Upplysningar görs i planbeskrivningen gällande föroreningar och störningar.

Uppföljning

Innan rivning av byggnader genomförs markprovtagning och miljöprovtagning i byggnaderna. Påträffas föroreningar under miljöprovtagningen i hus tas de omhand. Genomförd markprovtagning jämförs med riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) och saneras därefter om nödvändigt. Detta görs i samråd med Miljö-bygg- och räddningsförvaltningen.

Det finns en oljeavskiljare i marken inom planområdet som behöver omhändertas. Innan upptagning av oljeavskiljaren ska kontakt tas med Miljö-bygg- och räddningsförvaltningen.

SKÄLEN TILL VARFÖR PLANEN HAR ANTAGITS ISTÄLLET FÖR ALTERNATIVA LOKALISERINGAR

Gällivare kommun och LKAB har via ett samarbetsavtal kommit överens om att den nuvarande markanvändningen inom stora delar av Malmbergets tätort måste upphöra och användningen ändras till industrimark för gruva. Alternativa lokaliseringar för gruvindustri har inte varit aktuella då gruvverksamheten orsakat påtagliga skador på tätorten. Sådana skador är såväl direkt fysiska och ekonomiska skador på fast egendom som skador för tätortens innevånare i form av försämrad boendemiljö och den oro som närheten till gruvverksamheten medför. Om gruvverksamheten nu skulle upphöra, skulle deformationer och sprickbildningar i berggrunden fortsätta under överskådlig tid, varför väsentliga delar av Malmbergets tätort inte längre är tjänliga för sitt nuvarande ändamål, se punkt 1.1-1.9 i samarbetsavtalet mellan Gällivare kommun och LKAB undertecknat 2012-04-10.

Det allmänna intresset i aktuell detaljplan är riksintresset för fyndigheter och mineraler och riksintresse för kulturmiljö. De enskilda intressena som påverkas genom ett genomförande av planen utgörs främst av en god boendemiljö och sociala aspekter såsom möjligheter till rekreation, utbud av service med mera.

Kommunens samlade bedömning är att det allmänna intresset för mineraler och den pågående gruvverksamheten skall ges företräde i detta fall. I och med att denna detaljplan antas görs det möjligt att fortsätta gruvverksamheten, vilket ses som ett allmänt intresse i Gällivare kommun.

En permanent miljözon kommer att anläggas inom en del av planområdet. I och med etableringen av denna ska gestaltningen och utformningen bidra till att mildra de negativa konsekvenserna som detaljplanen har på enskilda intressen. Miljözonen ska utgöra ett fysiskt utrymme i Malmberget där människor kan bearbeta och till viss del behandla den förändring som sker i samhället.